

(המשך מעמוד 17)

צרפתים, ל-25 מיליון אמריקאים, ל-100 מיליון סינים, המתכנסים במקום אחד, להפגנה אחת.
הפגנות כמרים כאלה אינן קיימות בעולם — ובוודאי לא כהפגנות נגד השילטון הקיים, אלא כאווירה של ערבימהפכה. היה זה הרבה יותר מאשר מיסגן פוליטי. היתה זאת התקוממות מוסרית, שמילאה תפקיד של קאתארזיס — היטהרות המשתתפים על-ידי אקט ההשתתפות.

היה בכך יופי רב — אך היתה בכך גם סכנה גדולה. כי אקט של קאתארזיס מרגיע את בעליו, וזוהי מטרתו. עצם ההצלחה של הפגנת ה-400 אלף, שהעניקה סיפוק מוצדק ליוזמיה, שיככה את מירצם והעניקה להם את האפשרות לנוח מנוחה ארוכה על עלי-הרפנה.

מה גם שההפגנה השיגה, למראית-עין, את מטרתה המוצהרת. ממשלת-ישראל התקפלה והחליטה אכן למנות ועדת-חקירה ממלכתית לבריקת אירועי הטבח. נשיא בית-המשפט העליון, השופט יצחק כהן, מינה את עצמו כיו"ר. כך, תחת לחץ, עשתה הממשלה את אשר היה כדאי לה לעשות מלבתיחלה. הוועדה מונתה ופתחה בחקירה. במשך יותר מארבעה חודשים הושם עניין הטבח במקרה.

כאשר הוצא משם, עם פירסום הדו"ח של הוועדה, היתה תנועת-השלום חלושה ומוכה. היא קצרה את יכול מישגיה.

ד"ר פאוסט ומיכסופולס

מישגה הגדול ביותר היה טמון עוד בהצלחתה הגדולה לביתר — אותה הפגנה מפוארת של 400 האלף. ערב ההפגנה פנתה הנהגת המערך אל "שלום עכשיו" בהצעה מפתה: לערוך הפגנה משותפת.

נאו מדסיע: הפגנה טפונמית בירושלים למחרת הטבח בסחנות

סוד גלוי. אנשי המערך לא יכלו לתת פקודות לתנועה, אך הם יכלו להטיל וטו על כל פעולה שלה. הרבר פעל בצורה פשוטה: כאשר הודיעו ראשי המערך כי פעולה מתוכננת מסויימת אינה נראית להם, ידעו פעילי שלום עכשיו שמיספר המשתתפים בה יצטמצם באופן דראסטי. הפגנה בסחנות המערך יכלה להגיע ל-100 אלף משתתפים, מהם רכבות שהיו אמורים לבוא במאורגן מן הקיבוצים ומתנועות-הנוער. וטו של המערך יכול היה להוריד את ההפגנה לממדים של כמה אלפים.

ברוב המיקרים החליטו פעילי שלום עכשיו לוותר על פעולה, שהמערך התנגד לה. הם לא רצו להסתכן בהתגייסות מצומצמת, שהיתה עלולה לפגוע ברושם שהותירו ההפגנות הגדולות. היתה זאת גישה סבירה, לכאורה. אך במשבר החשוב ביותר של תשמ"ג הוכח שהיה זה מישגה המזר.

ההר הוליד ענבר

אחרי ארבעה חודשים, שכחם הועתקה פרשת-הטבח ממישור של רגש ומוסר למישור מישפטי-אקדמי ונדונה בשלווה של אולם אוניברסיטאי, פירסמה ועדת-החקירה את הדו"ח שלה.

מסיכות ופנים גלויות: קריאה להתפטרות בנין בהפגנה אחרי הטבח

מאות אלפים מכל רחבי הארץ הוא מיבצע לוגיסטי גדול, ושתי מיפלגות-המערך הגדולות יכלו להתמודד עימו בהצלחה. באגדה הגרמנית מכר הדוקטור פאוסט, מדען תאבדיעת, את נישמתו למפיסטופלס, השטן. את המחיר הבטיח הדוקטור לשלם בעולם הבא, אך את היתרונות קיבל כבר בעולם הזה. הצעת המערך ל"שלום עכשיו" היתה בעלת אופי דומה.

המוני המוחים באו. מפני שהאמינו כי הם משתתפים בפעולת-זעקה מוסרית של מחנה-השלום כולו, שאינו קשור במיפלגה כלשהי. הם נוכחו לדעת כי באו לאסיפה בעלת אופי מיפלגתי מובהק: היא נפתחה על-ידי שימעון פרס, וננעלה על-ידי יצחק רבין. שני ראשי-העבודה, שתמכו שניהם בהתלהבות במילחמת-הלבנון, היו הכוכבים. יצחק רבין, שהצטלם כשכפ"ץ ליד אריאל שרון המנצה, והשציע לנתק את החשמל והמים למאות אלפי התושבים של ביירות המערבית הנצורה, דיבר בשם השלום. לצידו נאם שימעון פרס, האיש שקרא ערבי המילחמה לצה"ל לפלוש ללבנון, ושכמשך השבוע הראשון והמכריע שימש כשופר עיקרי להפצת הכוזבים של מנחם בגין ואריאל שרון.

תמזרת השתתפות זו של גיבורי-השלום הרטרודיאקטיביים, תבע המערך לעצמו את הזכות להטיל וטו על שיתופם של נואמים אחרים. הוא פסל את כל אנשי-השלום העיקביים שהתנגדו למילחמה מן היום הראשון, את ראשי שלי" ופא את אריה אליאכ, יונה ממוסרת, שכבר עמד ברגל אחת במחנה המערך. גם קודם לכן היתה התלות של שלום עכשיו בצמרת המערך

היו לכך יתרונות רבים. שיתוף-פעולה בין גוף פוליטי-מיפלגתי ותנועת-המחאה פתר הרבה בעיות. מיפלגת-העבודה ומפ"ם שולטות בקרנות עצומות. הן יכלו לגייס את המוני פעיליהם, בערים ובקיבוצים, ולהביאם כציי-הרכב העצום של הקיבוצים ושל מיפעלי-ההסתדרות אל מקום-הכינוס. כינוס של

שיר האווירון בסדרה של יש גבול

אירי ערון דארא' בהפגנת. שלום עכשיו